

Kommunal va-planering (och gemensamhetsanläggningar för va)

Havs
och Vatten
myndigheten

2018-11-23

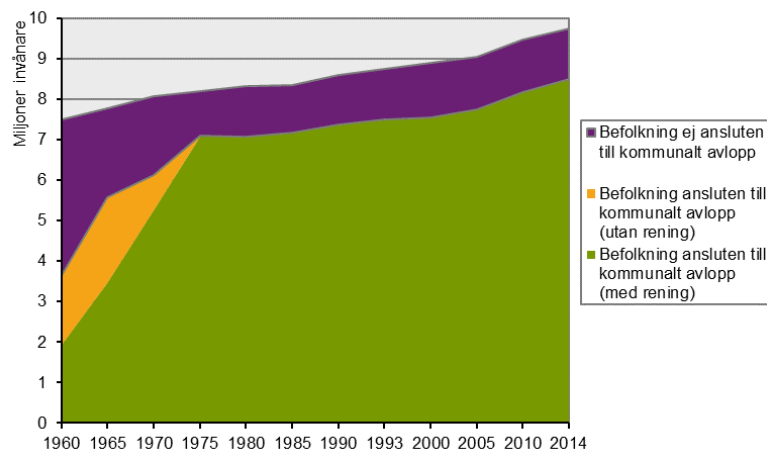
VA-planering

Margareta Lundin Unger

1

Befolkningen efter avloppsanslutning 1960–2014

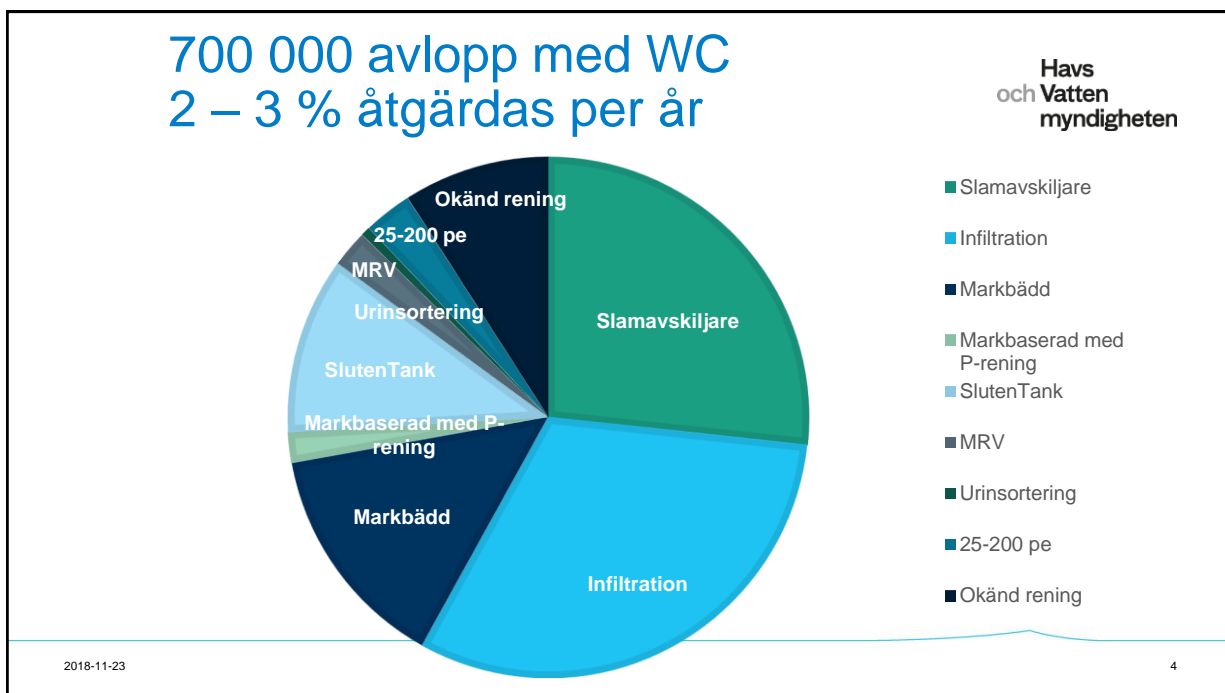
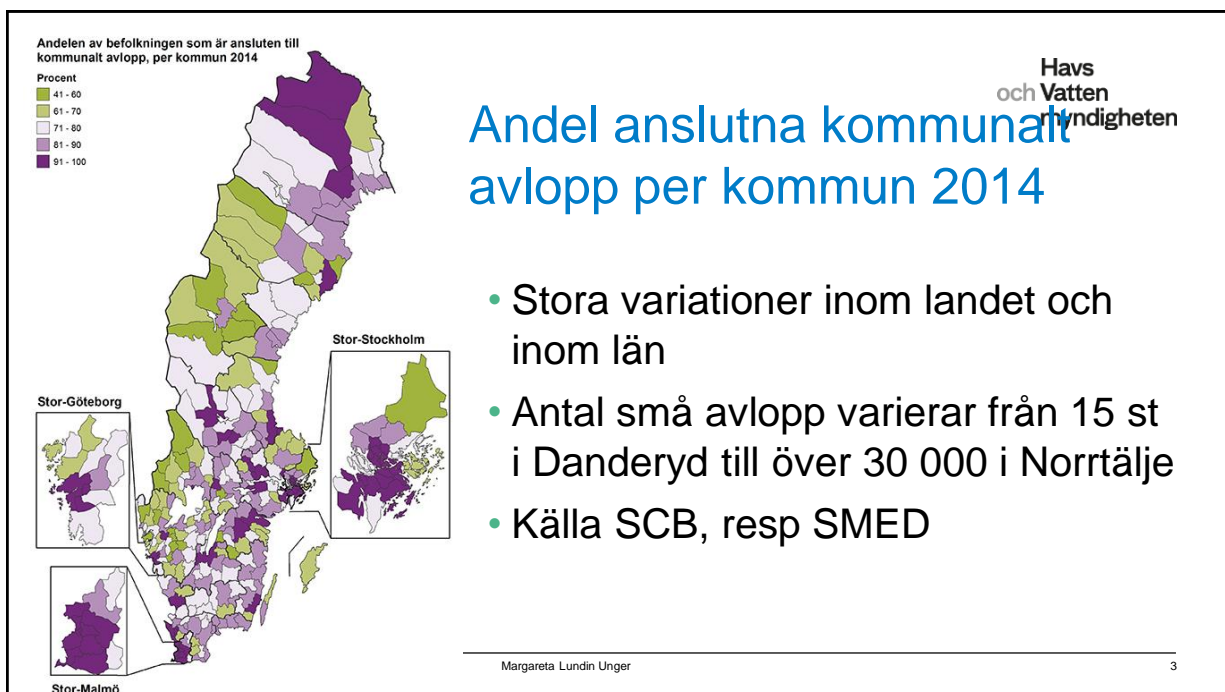
Havs
och Vatten
myndigheten

2018-11-23

Källa SCB

2

HaV:s uppdrag inom små avlopp

Havs
och Vatten
myndigheten

- **Tillsynsvägledning** = råd och stöd, följa upp, utvärdera samt samordna kommunernas tillsyn
- Nationella **belastningsberäkningar**
- **Följa upp** miljökvalitetsmålet "Ingen övergödning"
- **Internationella rapporteringar** Helcom, EU, WHO, OECD

2018-11-23

Presentationsnamn

Namn

5

HaV:s tillsynsvägledning

Havs
och Vatten
myndigheten

- > Hemsidan
  - > Vägledningar
  - > Frågor och svar
  - > Referat av domar
  - > Goda exempel
- > Nyhetsbrev
- > Årliga tillsynsvägledningsträffar för länsstyrelserna
- > Medel till projekt för att öka kunskapen och underlätta tillsyn och prövning

2018-11-23

6

Andra uppdrag – inte lika tydligt formulerade

- Inget utpekat ansvar beträffande 6 § LAV
- Uppföljning av länsstyrelserna arbete med att stödja kommunerna i deras strategiska arbete med va-frågor och tillsyn av 6§ LAV.
- Samarbete med andra aktörer om kretslopps- och avfallsfrågor, avloppsreningsverk, dagvatten och va-planering...
- Vägledande ansvar via vattenförvaltningen och vattenmyndigheternas åtgärdsprogram

VMs åtgärdsprogram åtgärd 7

- **Kommunerna** ska upprätta och utveckla vatten- och avloppsvattenplaner för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden behöver genomföras i **samverkan med länsstyrelserna**.
- Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.

NATUR
VATTEN
VÄRDE

Havs
och
Vatten
myndigheten

Vägledning för kommunal VA-planering
för hållbar VA-försörjning och god vattenstatus

Havs- och vattenmyndighetens rapport 2014:1

Vägledning för kommunal va- planering (2014:1)

- Riktat sig till kommuner och länsstyrelser
- Ger konkreta råd för att komma igång
- Utgiven av HaV och NV
- VM, Lst Stockholms län, SKL, Svenskt Vatten, konsultstöd

Havs
och
Vatten
myndigheten

2018-11-23
VA-planering Margareta Lundin Unger
9

Varför va-planering är viktigt

- Om åtgärdsbehovet är stort ökar behovet av en allmän va-anläggningen
- Inte minst i omvandlingsområden ökar efterfrågan av kommunalt va
- Nödvändigt för kommunerna att prioritera vilka områden som har störst behov.
- Viktigt att kommunicera med fastighetsägarna i kommunen

Havs
och
Vatten
myndigheten

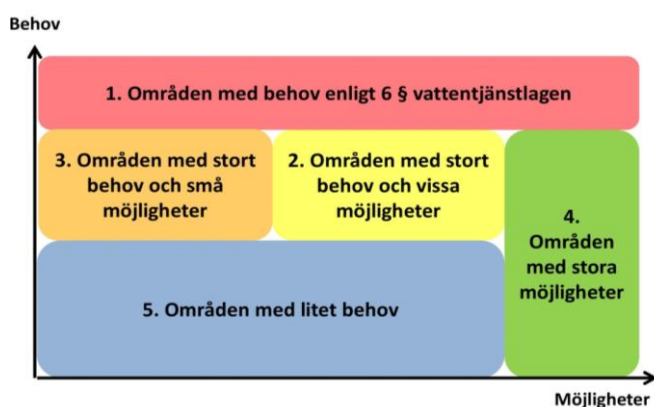

2018-11-23
Temadag 22 sep 2015
Margareta Lundin Unger
10

Vad är en kommunal va-plan?

- Ett styrdokument som beskriver hur va-försörjningen ska ordnas i hela kommunen, både inom och utanför kommunalt verksamhetsområde.
- För att VA-plan ska motsvara kraven enligt VM ÅP krävs
  - Förvaltningsövergripande arbete och politisk förankring.
  - Ska beskriva va-försörjningen och dess påverkan på vattenstatus (va-översikt).
  - Ska innehålla politiskt beslutat viljeyttring med principer för prioriteringar mellan åtgärder och geografiska områden.
  - Utgöra underlag för beslut om finansiering av åtgärder, samt beskriva hur dessa bidrar till god vattenstatus.

Prioriteringsmodell

Förslag till arbetsgång

Dagvatten						
Spillvatten						
Dricksvatten		Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 4	Steg 5
		Att starta VA-planeringen	VA-översikt	VA-policy	VA-plan	Implementering och uppföljning
Inve	Inom nuvarande verksamhetsområde	Tydligt (politiskt) uppdrag	Känd information Nuläge	Strategiska vägval	Plan för allmän VA-försörjning	Beslut i budget-process
Inve	Inom framtida verksamhetsområde	Förvaltnings-övergripande Arbetsgrupp	Förutsättningar	Riktlinjer	Plan för VA-försörjning utanför nuvarande vo	Underlag till ÖP
Utve	Utanför framtida verksamhetsområde		Strategiska frågor	Prioriteringsgrunder		Uppdatering

2018-11-23

VA-planering Margareta Lundin Unger

13

Planering utanför nuvarande verksamhetsområde

- Planering för utbyggnad i §6-områden
- Hur ser behovet ut idag? Framtida bebyggelse?
- Tillgång till vattenförsörjning för befintlig och planerad bebyggelse (kvantitet och kvalitet)
- Status på vattenförekomster
- Går det att ordna ”små avloppsanläggningar”
- Konsekvenser för anslutningsavgifter och va-taxan

2018-11-23

14

Vad har skett sedan vägledningen kom?

- Hälften av kommunerna har tagit fram strategiska va-planer
- Många i samverkan med länsstyrelsen och grannkommuner
- Många kommuner har använt vägledningen.
- Mer fokus på dricksvatten
- Ny vägledning om juridiken efterfrågades.
- Utredningen om hållbara vattentjänster

2018-11-23

15

Rapport om juridiken kring vatten och avlopp

- Dricksvattenföreskrifter
- Miljöbalken
- LAV
- PBL
- Anläggningslagen

2018-11-23

Temadag 22 sep 2015

Margareta Lundin Unger

16

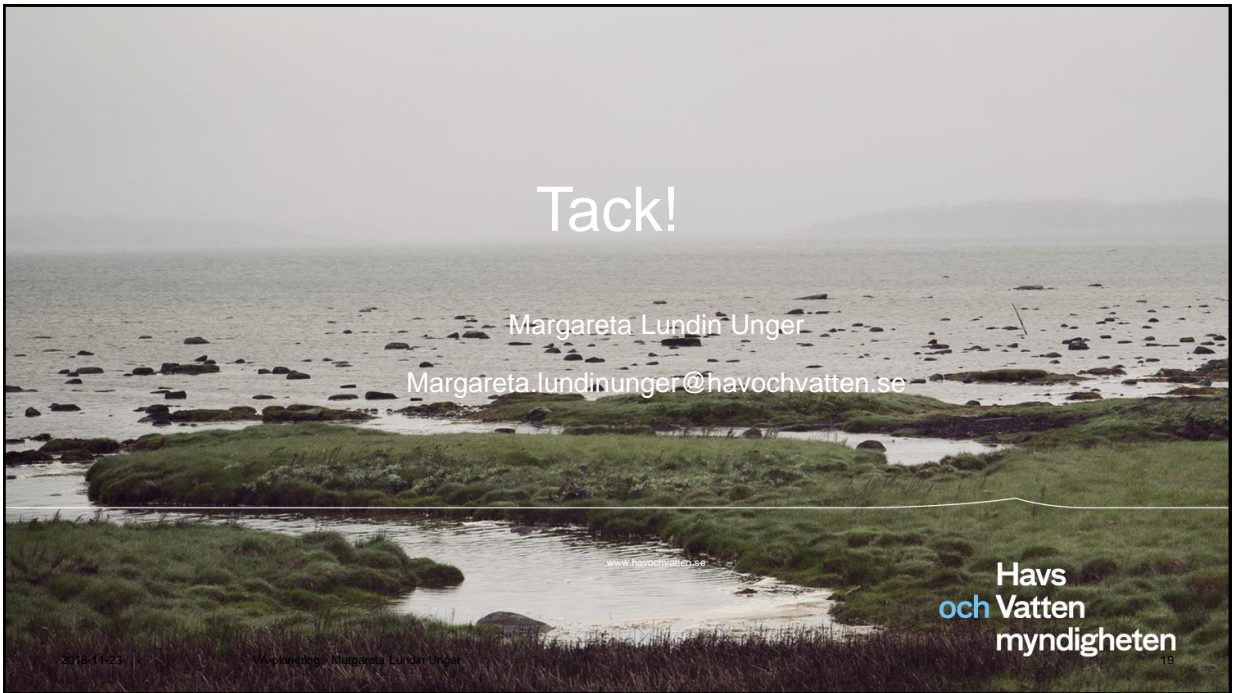
Statlig utredning om hållbara vattentjänster (dir 2017:54)

HaV föreslår:

- Tillsynsvägledande myndighet för 6 §
- Föreskriftsrätt små avlopp
- Ta fram och ansvara för utveckling av och vägleda vad gäller avloppsdeklarationer
- Satsning på va-rådgivning och kretslopp
- Kunskapsunderlag om gemensamhetsanläggningar

Vad HaV jobbar med nu inom va-området

- Ny vägledning för prövning av små avlopp
- GIS-stöd för prövning och tillsyn av små avlopp
<https://www.lansstyrelsen.se/nationella-texter/stat-och-kommun/samhallsbyggnad/livsmedel-och-vatten/gis-stod-for-provning-och-tillsyn-av-sma-avlopp.html>
- Registrering av uppgifter om små avlopp
- Vägledning för framtagande av regionala vattenförsörjningsplaner

Tack!

Margareta Lundin Unger

Margareta.lundinunger@havochvatten.se

Havs
och Vatten
myndigheten

2018-11-20

Myndigheten Margareta Lundin Unger

www.havochvatten.se

19